

Türkiye Bankalar Birliği

**Yönetim Kurulu Başkanı
H. Ersin Özince**

Trabzon, 29 Mayıs 2009

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Başkanım, Sayın Rektörüm, Odamızın Değerli Başkanları ve Temsilcileri, Sayın Meslektaşlarım, Sayın Konuklar, Medyamızın Saygıdeğer Temsilcileri; Şahsım ve Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bölgesel gelişmeleri yerinde izlemek, girişimcilerden yörenin ekonomik potansiyeli hakkında bilgi almak ve bankacılığa ilişkin değerlendirmelerini dinlemek amacıyla zaman zaman İstanbul ve Ankara dışındaki illerimizde toplantılar yapmayı kararlaştırdık. İlk toplantımızı geçen sene Sivas'ta gerçekleştirmiştik. Bu sene de Trabzon'da, Türkiye'nin en köklü odalarından bir tanesi olan Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası işbirliği ile gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Bankalarımızın tek tek bu tür bölgesel toplantılar yaptığı malumlarınızdır. Bu toplantıda, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulunda olan üyelerimiz, TC Ziraat Bankası, T. Garanti Bankası, Akbank, Yapı ve Kredi Bankası, T. Vakıflar Bankası, T. Halk Bankası, Denizbank, ING Bank, T. Ekonomi Bankası, Şekerbank, T. Eximbank, Turkish Bank, Finansbank, T. Sınai Kalkınma Bankası, Eurobank Tekfen genel müdürleri veya vekilleri Birliğimiz adına bulunmaktadır.

Bankacılık sistemi, krediler yoluyla sanayinin ve ticaretin gelişmesine destek olurken bölgenin ticaret ve sanayi odalarının yaptığı çalışmalardan önemli ölçüde yararlanmaktadır. Bu çalışmalar yerel ekonomilerin gelişmesi adına son derece önemlidir. Nitekim, ticaretin ve sanayinin gelişmesinde önemli payı bulunan Trabzon'da, Türk sanayisi ve ticaretindeki bu gelişimin sürdürülebilir olmasında verdiği destek ile Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası'nın da ürettiği projeler, üyelerine sağladıkları hizmet ve destekler bu önemi kanıtlar niteliktedir.

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar,

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en gelişmiş ili olan Trabzon, kültür, ticaret ve turizm merkezi olmanın yanısıra bölgesel kalkınmada ve ülke ekonomisinde önemli ölçüde katma değer yaratmaktadır. Organize sanayi bölgeleri olan Arsin Organize Sanayi Bölgesi, Trabzon Organize Sanayi Bölgesi, Vakfıkebir Organize Sanayi Bölgesi, Beşikdüzü Organize Sanayi Bölgesi, Trabzon İli'nin gelişmekte olan üretim kapasitesi ve altyapısını ortaya koymaktadır. Bölgenin gelişmesinde ve yeni pazarlara açılımında büyük etkisi olacak olan Sarp Sınır Kapısı'nın modernize edilmiş olması da ayrıca önemlidir.

TOBB ve Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği işbirliği ile AB-Sivil Toplum Diyaloğu kapsamında, Avrupa Birliği ve T.C. Hükümeti finansal desteği ile Sheffield Ticaret ve Sanayi Odası (İngiltere) ortaklığında, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası tarafından uygulanan "Kilit Elemanlarının Eğitilmesi ile KOBİ'lerin Güçlendirilmesi" projesi, kurumsal altyapıları güçlü işletmeleriyle, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip bir Türkiye hedefine katkıda bulunmak anlamında önemli adımlardan birisidir.

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar,

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun verilerine göre, 2008 sonu itibarıyla Trabzon'da, 18 banka, 94 şube ile faaliyet göstermektedir. 2008 yılında kredi hacmi yüzde 30 oranında artarak 2.3 milyar TL, toplam mevduat ise yüzde 20 oranında artarak 2.5 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Mevduatın krediye dönüşme oranı yüzde 92 ile Türkiye ortalamasının üzerindedir. Kredilerin yüzde 43'ü bireysel kredilerden oluşmaktadır ki bu oran yüzde 32 olan Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir. Bu veriler, Trabzon'da kurumsal kredi pazarının henüz küçük olduğunu ve yüksek bir potansiyel taşıdığını da göstermektedir.

Kurumsal kredilerin önemli bölümü iç ve dış ticaretin finansmanında kullanılmaktadır. Trabzon dış ticarete de güçlü bir ticaret fazlasına sahiptir. 2008 ihracat 908 milyon dolar, ithalat ise 108 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu yılın ilk üç ayında hem ihracat hem de ithalatta düşüş vardır. Bu gelişme Trabzon'a özgü ve sadece dış

ticaret açısından değildir. İç ticaret, üretim, yatırım, işsizlik açısından da bu yıl sıkıntılı geçmektedir. Diğer ülkelere göre daha iyi bir durumda olmakla birlikte ülkemiz de uluslararası piyasalardaki gelişmelerden olumsuz yönde etkilenmektedir.

Son bir yılda dünya ekonomisinde zor bir dönem yaşanmaktadır. Gelişmiş ülkelerin finansal piyasalarında başlayan sorunlar hızla diğer sektörlerle ve ülkelere yayılmıştır. Bu dönemde gördüğümüz başlıca gelişmeler finansal varlıkların değerinin düşmesi, finansman imkanlarının küçülmesi, petrol ve başlıca emtia fiyatlarının gerilemesi, dış ticaret hacminin daralması, güven erozyonu yaşanmasıdır. Uluslararası gelişmeler ülkemizi üç kanaldan olumsuz etkilemiştir. Birincisi yaşanan şokun etkisiyle para piyasaları dalgalı bir seyir izlemiş, risk algılaması değişmiş, iç talep hızla daralmıştır. İkincisi dış finansman imkanları azalmıştır ki Türkiye geçen yılın son çeyreğine 45 milyar dolar dış kaynak ihtiyacı ile girmiştir. Üçüncüsü ise ihracat gelirimizin düşmesidir. Çünkü, hem diğer ülkelerde yaşanan küçülme nedeniyle mallarımıza olan talep azalmış, hem de ihraç ettiğimiz mal ve hizmetlerin fiyatı düşmüştür. Buna bağlı olarak ekonomik faaliyet gerilemiştir. Geçmişten farklı olarak, olumlu gelişmeler enflasyonun ve faiz oranlarının düşmesi, olmuştur. Ancak bu durum borçlu olanların mali yapılarının daha da bozulmasına neden olmuştur. Dış finansman imkanları sınırlı kalmaya devam etmektedir. Yurtdışından finansman, vadesi gelen borç miktarının altında kalmaktadır.

Bu dönemde bankacılık ihtiyatlı bir yaklaşım içinde olmuştur. Gelişmelerin etkilerini makro ve mikro düzeyde doğru olarak değerlendirmeye çaba gösteren bankalar kredi standartlarını yükseltmişlerdir. Özellikle dış finansmanın daha kısıtlı ve pahalı hale gelmesi, milli gelirdeki hızlı düşüş ve sorunlu kredilerin artması kredi arzının sınırlanmasına neden olmuştur. Bu arada, üretimin ve stokların düşmesi ve yatırımların azalmasına bağlı olarak kredi talebi de önemli ölçüde yavaşlamıştır. Bu arada, bütçe açığının büyümesi nedeniyle kamunun borçlanma ihtiyacında hızlı bir artış olmuştur. Buna rağmen kredilerdeki azalma ekonomik faaliyetteki düşüşten çok daha yavaş olmuştur.

14 Mayıs verilerine göre toplam krediler 365 milyar TL düzeyindedir. Krediler yıl sonuna göre yüzde 2,5 oranında gerilemiş, Eylül 2008'e göre yaklaşık aynı kalmıştır. Sorunlu krediler yıl sonuna göre yüzde 37 oranında artmış, sorunlu kredi oranı yüzde

5'e yaklaşmıştır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yapılan değişiklik sayesinde vadesi gelmemiş kredilerin yeniden yapılandırılmasına başlanmıştır. Ödeme gücü olmakla birlikte likidite sıkışıklığı içinde bulunan işletmelerimiz ve bireysel müşterilerimiz ile bankalarımız arasında yapılan görüşmelerde, bazı krediler yeni ödeme planına bağlanmaktadır. Bu yaklaşımın temelinde karşılıklı anlayış, yapıcı işbirliği ve iyi niyet bulunmaktadır.

Bankacılık sistemi kredi arzını büyütmek, ekonomik faaliyetin finansmanına daha fazla katkıda bulunmak istemektedir. Yakın dönemde yaşadıklarımız bu isteği açıkça ortaya koymuştur. 2002 yılında 52 milyar TL olan krediler bugün 7 kat daha fazladır. Kredilerin banka bilançolarına oranı iki kat artarak yüzde 50'ye, milli gelire oranı ise iki kattan fazla artarak yüzde 38'e yükselmiştir. Bu gelişmeyi sağlayan başlıca nedenler özel sektör öncülüğünde yaşanan istikrarlı ve hızlı büyüme, yatırımlardaki artış, bütçe açığının düşmesi, enflasyonun ve faiz oranlarının gerilemesi, dış finansman imkanlarının iyileşmesi ve bankacılık sisteminin çok daha güçlü hale gelmesidir. Bu olumlu gelişmelere rağmen, diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında bankacılık sistemimiz ve kredi hacmimiz hala çok küçüktür ve yüksek büyüme potansiyeline sahiptir. Biz hesaplarımızı böyle yapıyoruz, gelecekte çok daha güçlü bir rekabet ve hızlı büyüme bekliyoruz. Bu nedenle, finansal sektörün büyütülmesi, kaynak maliyetinin düşürülmesi ve aracılık işlemleri üzerindeki yüklerin azaltılması için çaba gösteriyoruz. Mali yapılarımızı güçlendirmeye ve hızla genişleyen hizmet ağı ile finansal hizmetlere olan talebin karşılanmasında hazırlık yapıyoruz.

Bu arada, işletmelerin bilanço yapıları, büyüme potansiyeli, halka açık olmaları, rekabet gücü, raporlama özellikleri bankalar açısından ana kriterler haline gelmektedir. Tüm faaliyetleri kayıt içinde bulunan ve aynı zamanda çok daha etkin bir denetime tabi olan bankalar açısından müşterilerinin de kayıt içinde ve büyüme potansiyeline sahip olması geçmişe göre çok daha önemli hale gelmiştir. Tüm bu unsurları göz önüne alarak ulusal ekonomimize, sanayici ve tüccarlarımıza, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da destek olmaya devam edeceğiz. Bu kapsamda bugün burada tüm değerli üyelerimizin katılımıyla gerçekleştirdiğimiz toplantının hem Bölgenin gelişmesine hem de ülkemiz ekonomisine katkıda bulunmasını diliyor ve hepimize sıcak ev sahipliğinizden dolayı bir kez daha teşekkür ediyorum.